

Fris klimaat en lagere infectie druk zorgen voor goede groei

Gezond buitenver blijf voor kalveren

Wie voor kalveren een goede en gezonde huisvesting zoekt, zal behoorlijk goedkoop kunnen slagen met kalverhutten. Met meer groei, minder ademhalingsziekten en diarree krijgen de kalveren tot een leeftijd van maximaal zes maanden een prima opfok. En ook aan het comfort van de verzorger is gedacht bij de verschillende typen hutten die er op de markt beschikbaar zijn.

tekst Alice Booij

Kalverhutten bestaan al zo'n dertig tot veertig jaar. Met name in de melkveehouderij zijn deze buitenverblijven naast menige stal opgesteld en ook in de vleesveehouderij maken ze opgang. 'De hutten zijn over komen waaien uit de Verenigde Staten', vertelt Alain Nerinckx van Vigorena. Het begon allemaal met houten hokjes waarin de kalveren werden gehuisvest. 'Vooral om ze niet bij oudere dieren te hoeven stallen. Zo wordt de overdracht van ziekteverwekkers naar de jongere dieren voorkomen.' Inmiddels zijn de kalverhutten verder ontwikkeld tot polyester 'iglo's', die plaats bieden aan één tot tien kalveren en een aantal handige extra's hebben met als doel maximaal comfort voor de kalveren én hun verzorgers.

'Het is een goed alternatief voor een kalveropfok die in bestaande stallen beperkingen kent', vertelt Hendrik Desmedt van Desmedt Agri. In een bedompte, vochtige stal kunnen ziekteverwekkers gemakkelijk vat krijgen op de jonge kalveren. Desmedt signaleert echter wel dat bij nieuwbouw de kalverhut vaak niet meer in beeld is. 'Bedrijven die nieuwe stallen bouwen, kiezen vaak ook voor automatisering met een kalverdrinkautomaat. Daar past de kalverhut dan weer niet in.'

Lage infectiedruk

De aanbieders van dit huisvestingssysteem zijn eensgezind over de voordelen voor de praktijk. Doordat de kalveren in de frisse buitenlucht staan, zijn ze verzekerd van een gezond en fris klimaat. 'De dieren zijn gezonder, zodat een veehouder de dierenarts minder nodig heeft. Daardoor is er een beperkter antibioticagebruik en dus groeien de kalveren harder.'

Pasgeboren kalveren zijn bijzonder vatbaar voor infecties. Ze hebben nog geen weerstand kunnen opbouwen en lopen zo gemakkelijk ziekten op. De huisvesting in kalverhutten zorgt ervoor dat de infectiedruk laag is, waardoor het aantal luchtweginfecties teruggedrongen wordt en de dieren ook minder problemen hebben met bijvoorbeeld diarree. De kosten van de eenlingkalverhutten, zo rond de vijfhonderd euro, zijn hiermee dan ook snel terugverdiend en dan blijkt het een goede investering. Daarbij gaan de kunststof hutten gemakkelijk vijftien tot twintig jaar mee.

Opening naar zuidoosten

Kalverhutten kunnen bij elk weertype gebruikt worden. Zelfs bij middelmatige vorst kunnen de nuchtere kalveren de hutten in. Het met stro gevulde hok is een afgesloten en winddicht geheel waarin kalveren hun eigen microklimaat ontwikkelen. 'De kalveren wordt de eerste weken een individuele huisvesting geboden, zonder infectiedruk. Wanneer je kalveren krijgt met een hoge genetische verwachting, dan wil je ook dat ze optimaal groeien', geeft Arjan Harbers, hoofd verkoop buitendienst van VDK Agri, aan.

'Het best staat de opening van de kalverhut naar het zuidoosten,' geeft Nerinckx aan, 'dan is er minder last van wind en regeninslag. Zet de hut in ieder geval niet met de opening naar het noorden.' Harbers geeft wel als aandachtspunt mee dat kalveren bij een lage temperatuur meer voeding nodig hebben. 'Ze hebben meer energie nodig om warm te blijven, dus pas het voerschema aan.'

Een belangrijk aandachtspunt bij de keuze voor de kalverhut is de afweer tegen te veel zon. Wanneer de buitentemperatuur oploopt tot boven de dertig graden is het belangrijk dat de hutten geen sauna worden. 'Neem een kalverhut met een speciale coating die UV-straling tegenhoudt', aldus Hendrik Desmedt. André Timmerman van Agriprom bevestigt dat een speciale coating op de kalverhutten zorgt voor weerkaatsing van het licht. 'Zo blijft op hete dagen de temperatuur in de hut lager dan buiten.'

'Voor de warme dagen zijn ook voldoende ventilatiemogelijkheden in de kalverhut onontbeerlijk voor een constante luchtstroom,' voegt Alain Nerinckx eraan toe. 'Bij een hut zonder ventilatie blijft de warme lucht achterin hangen, waardoor de luchtkwaliteit minder is.'

Binnen of buiten voeren

Ook voor de voederverzorging van de kalveren zijn er verschillende mogelijkheden. Waar de ene aan-

Raf De Gusseme: 'Problemen voor 95 procent opgelost'

'Het was een van de allerkoudste dagen van 2010.' Vleesveehouder Raf De Gusseme uit Lede kan zich nog goed herinneren dat de eerste kalveren in de nieuwe kalverhutten gingen. 'Ze zijn dan een tot twee dagen oud, maar het was geen enkel probleem, ze sprongen door het hok.'

De vleesveehouder met 160 Belgische witblauwen, waarvan tachtig moederdieren, had problemen met de opfok van de kalveren. 'We hadden te veel last van diarree.' Hij zocht een alternatief voor de huisvesting en kwam zo op de kalver-

hutten terecht. 'De problemen zijn voor 95 procent verdwenen, een enorme verbetering. Ik zou willen dat we hierin veel eerder hadden geïnvesteerd.'

Op het erf staan een groepshok voor zes dieren en een flink aantal grote eenlinghutten. 'We hebben voor de royale uitvoering van de kalverhutten gekozen, want in de winter stallen we twee dieren in één hut,' voegt De Gusseme toe. 'Daardoor blijft het in de hut iets warmer voor ze.' De groepshokken gebruikt hij voor kalveren die drie tot vier weken oud zijn. 'Ze moeten goed en vlot drinken,

anders drukken ze elkaar aan de kant.' Melk, krachtvoer en hooi zijn droog te voeren door de overdekte voerbakken. 'Zelf moet je misschien een regenjas aantrekken als het slecht weer is, maar de kalveren hebben nergens last van.'

Tot een leeftijd van twee tot tweeënhalve maand houdt De Gusseme de kalveren in de hutten, daarna gaan ze naar een openfrontstal. Vrijgekomen hutten worden afgestoomd met heet water, blijven liefst een paar dagen leegstaan en worden op een andere plek weer neergezet. 'Zo houden we de infectiedruk laag.'

bieder van kalverhutten de mogelijkheid biedt speciale beugels voor emmers te monteren om de dieren in de hut te voeren, heeft de andere een voerbak aan het hekwerk bevestigd waarin hooi en ook krachtvoer helemaal droog blijven. 'Het voordeel van buitenvoeren is dat de kalveren in beweging komen bij het voeren. Je ziet het dan meteen, als een kalf niet in orde is of niet vlot overeind komt', aldus Desmedt.

De eenlinghutten zijn geschikt voor kalveren tot twee à drie maanden. Ook zijn er 'XL'-hutten in de handel die ruimte bieden aan twee kalveren. Deze hebben tot ongeveer tweeënhalve vierkante meter ligruimte, terwijl gewone kalverhutten variëren van 1,6 tot 2,0 m². Het voordeel is dat de kalveren elkaar warm kunnen houden in de winterperiode en ook dat ze meer vreten. Op de Amerikaanse Ohio State University zag men de voeropname van duokalveren oplopen van 1,69 naar 1,76 gram droge stof per dag. De onderzoekers concludeerden

dat er door de gezamenlijke huisvesting meer socialisatie plaatsvond en de voeropname door de competitie hoger was.

Groepshutten tot zes maanden

Een slag groter zijn de groepshutten, die geschikt zijn tot een leeftijd van ongeveer zes maanden. 'De overgang van de buitenverblijven naar binnen levert bij sommige veehouders problemen op', zo luidt de ervaring. Deze overgang is minder groot bij gebruik van groepshokken die plaats bieden tot tien dieren, afhankelijk van de leeftijd. Groepshokken variëren in prijs van 1000 tot 1500 euro.

'Ze nemen in populariteit toe,' weet Harbers te vertellen, 'omdat op die manier relatief gemakkelijk en goedkoop extra stalruimte zonder vergunning is te creëren.' Hij merkt overigens ook op dat een aantal bedrijven de groepshokken zelfs binnenzetten. 'Bij grote kalververblijven in ruime stallen kun je kouval op de kalveren krijgen, met longproblemen als resultaat. De kalverhutten bieden

een gezonde beschutting.' Een bijkomend voordeel van de groepshutten is een hogere voeropname, zoals eveneens bleek uit de proeven van de Ohio State University.

Makkelijk werken

Omdat de dieren ouder zijn, vragen deze groepshutten meer schoonmaakwerk. Ook hier is aan gedacht. Met een beetje spierkracht en handige wieltjes zijn hekjes en hut omhoog te klappen en weg te rijden, waarna een trekker met voorlader de mest snel kan opruimen. 'Zet de hokken ook op beton, dan werkt het gemakkelijker.' Het hekwerk in de groepshokken is steeds vaker ook voorzien van vastzetmogelijkheden voor de kalveren en deurtjes om bijvoorbeeld stro gemakkelijk in het hok te kunnen strooien. Al met al handige opties om het werk te vereenvoudigen. 'Maar het blijft een buitenverblijf', aldus Harbers. 'Je zult als veehouder dus toch echt af en toe een regenjas aan moeten trekken.' |

Door de hutten op beton te zetten zijn ze gemakkelijk mechanisch schoon te maken

